

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΠΡΑΞΕΙΣ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Άρθρο 12 - Γενικοί κανόνες

1. Προθεσμιακές πράξεις σε συνάλλαγμα, το προθεσμιακό σκέλος συμφωνιών ανταλλαγής νομισμάτων και άλλα χρηματοοικονομικά εργαλεία που αφορούν την ανταλλαγή ενός νομίσματος με κάποιο άλλο σε μια μελλοντική ημερομηνία θα περιλαμβάνονται στις καθарές συναλλαγματικές θέσεις για τον υπολογισμό κερδών και ζημιών σε συνάλλαγμα.
2. Ανταλλαγές επιτοκίων (interest rate swaps), συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (futures), προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων (forward rate agreements) και άλλες πράξεις επί επιτοκίων καταγράφονται και αναπροσαρμόζονται κατά στοιχείο. Αυτά τα εργαλεία θα τηρούνται χωριστά από τα εντός ισολογισμού στοιχεία.
3. Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από στοιχεία εκτός ισολογισμού θα αναγνωρίζονται και θα αντιμετωπίζονται με τρόπο παρόμοιο με τα στοιχεία εντός ισολογισμού.

Άρθρο 13 - Προθεσμιακές πράξεις σε συνάλλαγμα (Foreign exchange forward transactions)

1. Προθεσμιακές αγορές και πωλήσεις θα αναγνωρίζονται σε λογαριασμούς τάξεως από την ημερομηνία συναλλαγής (trade date) έως την ημερομηνία του διακανονισμού (settlement date) στη spot τιμή της προθεσμιακής πράξης. Τα κέρδη και οι ζημιές στις πράξεις πώλησης θα υπολογίζονται με το μέσο κόστος συναλλαγματικής θέσης την ημερομηνία του συμβολαίου (συν 2 ή 3 εργάσιμες ημέρες) σύμφωνα με την καθημερινή διαδικασία συμψηφισμού για αγορές και πωλήσεις. Τα κέρδη και οι ζημιές θα θεωρούνται μη πραγματοποιηθείσες μέχρι την ημέρα του διακανονισμού και θα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 10.1.
2. Η διαφορά μεταξύ τιμών αξίας 2 ημερών και προθεσμιακών τιμών θα θεωρείται σαν τόκος πληρωτέος ή εισπρακτέος βάσει της αρχής των δεδουλευμένων τόσο για τις αγορές όσο και για τις πωλήσεις.
3. Την ημέρα του διακανονισμού οι λογαριασμοί τάξεως θα αντιλογίζονται, και οποιοδήποτε υπόλοιπο λογαριασμού αναπροσαρμογής (revaluation account) θα πιστώνεται στα αποτελέσματα χρήσεως.
4. Το μέσο κόστος της συναλλαγματικής θέσης θα επηρεάζεται από τις προθεσμιακές αγορές από την ημέρα της συμφωνίας πλέον δύο ή τριών εργάσιμων ημερών ανάλογα με τις πρακτικές της αγοράς (market conventions) για τον διακανονισμό των spot συναλλαγών στην άμεση αγοραία τιμή.
5. Οι προθεσμιακές θέσεις αποτιμώνται σε συνδυασμό με την άμεση θέση του ίδιου νομίσματος αντισταθμίζοντας οποιαδήποτε διαφορά που μπορεί να προκύψει εντός της θέσης του ίδιου νομίσματος. Η καθαρή ζημία θα χρεώνεται στα αποτελέσματα όταν ξεπερνά προηγούμενα κέρδη αποτιμήσεων που έχουν καταχωρηθεί σε λογαριασμό αναπροσαρμογής. Το καθαρό κέρδος θα πιστώνεται στο λογαριασμό αναπροσαρμογής.

Άρθρο 14 - Συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (Foreign exchange swaps)

1. Αγορές και πωλήσεις σε τιμή αξίας 2 ημερών θα αναγνωρίζονται σε λογαριασμούς εντός ισολογισμού την ημέρα του διακανονισμού.
2. Προθεσμιακές αγορές και πωλήσεις θα αναγνωρίζονται σε λογαριασμούς τάξεως από την ημέρα της συμφωνίας έως την ημέρα του διακανονισμού στη spot τιμή της προθεσμιακής πράξης.
3. Πράξεις πωλήσεων θα αναγνωρίζονται με τιμή αξίας 2 ημερών της πράξης, οπότε δεν θα εμφανίζονται κέρδη ή ζημιές.
4. Η διαφορά μεταξύ της τιμής αξίας 2 ημερών και της προθεσμιακής τιμής θα αντιμετωπίζεται σαν τόκος πληρωτέος ή εισπρακτέος την ημέρα της πραγματοποίησης και για τις πωλήσεις και για τις αγορές.
5. Την ημερομηνία διακανονισμού οι λογαριασμοί τάξεως θα αντιλογίζονται.
6. Το μέσο κόστος των συναλλαγματικών θέσεων δεν θα μεταβάλλεται.
7. Η προθεσμιακή θέση (forward position) θα αποτιμάται σε συνδυασμό με την άμεση θέση.

Άρθρο 15 - Συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επιτοκίων (Interest rate futures)

1. Τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης επιτοκίων θα καταγράφονται την ημερομηνία της συμφωνίας σε λογαριασμούς τάξεως.
2. Το αρχικό περιθώριο θα καταγράφεται σαν ξεχωριστό στοιχείο αν κατατίθεται σε ρευστό. Αν κατατίθεται σε μορφή

χρεογράφων θα παραμένει αμετάβλητο στον ισολογισμό.

3. Καθημερινές μεταβολές στη διακύμανση των περιθωρίων θα καταγράφονται στον ισολογισμό σε ξεχωριστό λογαριασμό, άλλοτε σαν στοιχείο του ενεργητικού και άλλοτε του παθητικού ανάλογα με την εξέλιξη των τιμών των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης. Η ίδια διαδικασία θα εφαρμοστεί την ημερομηνία κλεισίματος της ανοικτής θέσης. Αμέσως μετά ο ξεχωριστός λογαριασμός θα ακυρώνεται και το συνολικό αποτέλεσμα της πράξης θα καταγράφεται σαν κέρδος ή ζημία, ανεξαρτήτως εάν η παράδοση λάβει χώρα ή όχι. Εάν η παράδοση όντως πραγματοποιηθεί, η αγορά ή η πώληση θα καταχωρείται με τιμή αγοράς.

4. Οι αμοιβές μεταφέρονται σε λογαριασμό αποτελέσματος.

5. Η μετατροπή σε ευρώ, εάν είναι απαραίτητη, θα γίνει την ημέρα του διακανονισμού πριν τη λήξη στην τιμή της αγοράς για εκείνη την ημέρα. Η εισροή ξένου νομίσματος θα επηρεάσει το μέσο κόστος της θέσης αυτού του νομίσματος την ημερομηνία της λήξης.

6. Λόγω της καθημερινής αποτίμησης, τα κέρδη και οι ζημίες θα εμφανίζονται σε χωριστά καθορισμένους λογαριασμούς. Ένας χωριστός λογαριασμός στο ενεργητικό θα εμφανίζει τη ζημία και ένας χωριστός λογαριασμός στο παθητικό θα εμφανίζει το κέρδος. Μη πραγματοποιηθείσες ζημίες θα χρεώνονται σε αποτελεσματικό λογαριασμό και τα ίδια ποσά θα πιστώνονται σε λογαριασμό παθητικού (λοιπές υποχρεώσεις).

7. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες που μεταφέρονται σε αποτελεσματικούς λογαριασμούς στο τέλος της χρήσης δεν θα αντλιογίζονται κατά τις επόμενες χρήσεις με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, εκτός εάν το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό εργαλείο λήξει ή διακανονισθεί πριν τη λήξη του. Στην περίπτωση κέρδους, η εγγραφή θα αποτελεί χρέωση μεταβατικού λογαριασμού (λοιπά στοιχεία ενεργητικού) και πίστωση του λογαριασμού αναπροσαρμογής.

Άρθρο 16 - Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων (Interest rate swaps)

1. Τα συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων θα καταγράφονται την ημερομηνία της συμφωνίας σε λογαριασμούς τάξεως.

2. Οι τρέχουσες πληρωμές τόκων, είτε εισπράττονται είτε πληρώνονται θα καταγράφονται την ημέρα της πραγματοποίησης. Επιτρέπεται ο συμψηφισμός των πληρωμών ανά πράξη ανταλλαγής επιτοκίων.

3. Το μέσο κόστος της συναλλαγματικής θέσης θα επηρεάζεται από πράξεις ανταλλαγής επιτοκίων σε ξένο νόμισμα όταν υπάρχει διαφορά μεταξύ πληρωμών που εισπράττονται ή πληρώνονται. Το υπόλοιπο μιας πληρωμής που οδηγεί σε εισροή θα επηρεάζει το μέσο κόστος του νομίσματος κατά το χρόνο εξόφλησης.

4. Κάθε συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίων θα αποτιμάται σε τιμές αγοράς. Εάν είναι απαραίτητο, θα μετατρέπεται σε ευρώ στην τιμή αξίας 2 ημερών του νομίσματος. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες που μεταφέρονται σε αποτελεσματικό λογαριασμό στο τέλος της χρήσης δεν θα αντλιογίζονται στις επόμενες χρήσεις με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, εκτός εάν το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό εργαλείο λήξει ή διακανονισθεί πριν από τη λήξη του. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από αποτίμηση θα πιστώνονται σε λογαριασμό αναπροσαρμογής.

5. Οι αμοιβές θα μεταφέρονται σε αποτελεσματικούς λογαριασμούς.

Άρθρο 17 - Προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων (Forward rate agreements)

1. Οι προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων θα καταγράφονται τη στιγμή της συναλλαγής σε λογαριασμούς τάξεως.

2. Η αποζημίωση που θα καταβάλλεται από τον ένα αντισυμβαλλόμενο στον άλλο την ημερομηνία του διακανονισμού θα μεταφέρεται την ίδια ημερομηνία σε αποτελεσματικό λογαριασμό. Οι πληρωμές αποζημιώσεων δεν καταγράφονται βάσει των δεδουλευμένων.

3. Σε περίπτωση σύναψης προθεσμιακών συμβάσεων επιτοκίων σε ξένο νόμισμα, θα επηρεαστεί το μέσο κόστος της θέσης του συγκεκριμένου νομίσματος στην καταβολή αποζημίωσης. Η αποζημίωση θα μετατρέπεται σε ευρώ με τιμή αξίας 2 ημερών την ημερομηνία διακανονισμού. Το υπόλοιπο μιας πληρωμής που οδηγεί σε εισροή θα επηρεάζει το μέσο κόστος του νομίσματος κατά την ημερομηνία εξόφλησης της πληρωμής.

4. Όλες οι προθεσμιακές συμβάσεις επιτοκίων αποτιμώνται σε τιμές αγοράς και, αν είναι απαραίτητο, θα μετατρέπονται σε ευρώ σε τιμή αξίας 2 ημερών του νομίσματος. Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες που μεταφέρονται σε αποτελεσματικό λογαριασμό στο τέλος της χρήσης δεν θα αντλιογίζονται στις ακόλουθες χρήσεις με τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, εκτός εάν το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό εργαλείο λήξει ή διακανονισθεί πριν από τη λήξη του. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη αναπροσαρμογών θα πιστώνονται σε λογαριασμό αναπροσαρμογής.

5. Οι αμοιβές θα μεταφέρονται σε αποτελεσματικούς λογαριασμούς.

Άρθρο 18 - Προθεσμιακές πράξεις σε χρεόγραφα (Forward transactions in securities)

Οι προθεσμιακές πράξεις σε χρεόγραφα μπορούν να καταγραφούν με μία από τις παρακάτω δύο μεθόδους:

Μέθοδος Α

α) Προθεσμιακές πράξεις σε χρεόγραφα θα καταγράφονται σε λογαριασμούς τάξεως από την ημερομηνία της συναλλαγής έως την ημερομηνία του διακανονισμού, στην προθεσμιακή τιμή της προθεσμιακής πράξης.

β) Το μέσο κόστος του αποκτηθέντος χρεογράφου δεν θα επηρεαστεί μέχρι το διακανονισμό. Τα κέρδη και οι ζημιές από προθεσμιακές πράξεις πωλήσεων θα υπολογίζονται την ημερομηνία του διακανονισμού.

γ) Την ημέρα του διακανονισμού οι λογαριασμοί τάξεως θα αντιλογίζονται και το υπόλοιπο του λογαριασμού αναπροσαρμογής, εάν υπάρχει, θα πρέπει να πιστωθεί σε αποτελεσματικό λογαριασμό. Το αγορασθέν χρεόγραφο θα υπολογίζεται στην spot τιμή την ημέρα λήξης (πραγματική αγοραία τιμή), ενώ η διαφορά έναντι της αρχικής προθεσμιακής τιμής θα αναγνωρίζεται σαν πραγματοποιηθέν κέρδος ή ζημία.

δ) Στην περίπτωση χρεογράφων σε ξένο νόμισμα, το μέσο κόστος της καθαρής συναλλαγματικής θέσης δεν θα επηρεαστεί εάν η ΕΚΤ/Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες κατέχουν ήδη θέση σε αυτό το νόμισμα. Εάν η αγορασθείσα ομολογία είναι σε ξένο νόμισμα για το οποίο η ΕΚΤ/Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες δεν έχουν θέση, το σχετικό νόμισμα πρέπει να αγοραστεί. Θα εφαρμοσθούν οι κανόνες για την αγορά ξένων νομισμάτων σύμφωνα με το άρθρο 11.3, στοιχ.δ.

ε) Οι προθεσμιακές θέσεις θα αποτιμούνται σε ξεχωριστή βάση έναντι της προθεσμιακής αγοραίας τιμής για το υπόλοιπο διάστημα της πράξης. Η ζημιά από αναπροσαρμογή στο τέλος της χρήσης θα χρεώνεται σε λογαριασμό ζημιών και το κέρδος από αναπροσαρμογή θα πιστώνεται σε λογαριασμό αναπροσαρμογής. Μη πραγματοποιηθείσες ζημιές που έχουν περασθεί σε λογαριασμό ζημιών στο τέλος της χρήσης δεν θα αντιλογίζονται τις επόμενες χρήσεις έναντι μη πραγματοποιηθέντων κερδών, εκτός εάν η πράξη λήξει ή διακανονισθεί πριν από τη λήξη της.

Μέθοδος Β

α) Προθεσμιακές πράξεις σε χρεόγραφα θα καταγράφονται σε λογαριασμούς τάξεως από την ημερομηνία της συναλλαγής έως την ημερομηνία του διακανονισμού, στην προθεσμιακή τιμή της προθεσμιακής πράξης. Την ημερομηνία του διακανονισμού οι λογαριασμοί τάξεως θα αντιλογίζονται.

β) Στο τέλος του τριμήνου η αναπροσαρμογή της αξίας ενός χρεογράφου θα γίνεται με βάση την καθαρή θέση που απορρέει από τον ισολογισμό και από τις πωλήσεις του ίδιου χρεογράφου που έχουν καταγραφεί στους λογαριασμούς τάξεως. Το ποσό της αναπροσαρμογής θα είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ της καθαρής θέσης που έχει αποτιμηθεί με την τιμή αναπροσαρμογής και της ίδιας θέσης που έχει αποτιμηθεί στο μέσο κόστος της θέσης του ισολογισμού. Στο τέλος του τριμήνου, οι προθεσμιακές αγορές θα υπόκεινται στη διαδικασία αναπροσαρμογής που η περιγραφή της έγινε στο άρθρο 7 προηγουμένως. Το αποτέλεσμα της αναπροσαρμογής θα είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ της άμεσης τιμής και του μέσου κόστους δεσμεύσεων επαναγοράς.

γ) Το αποτέλεσμα μιας προθεσμιακής πώλησης θα καταγράφεται στο οικονομικό έτος όπου ανελήφθη η δέσμευση. Το αποτέλεσμα αυτό θα είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ της αρχικής προθεσμιακής τιμής και του μέσου κόστους της θέσης στον ισολογισμό (ή του μέσου κόστους των δεσμεύσεων αγοράς στους λογαριασμούς τάξεως εάν η θέση στον ισολογισμό δεν είναι επαρκής) τη στιγμή της πώλησης.